# הישיבה השלישית של הכנסת התשיעית

## יום שני, ד׳ תמוז תשל״ז (20 יוני 1977)
## ירושלים, הכנסת, שעה 16:04

### א. הצהרת אמונים של חבר־הכנסת מ. וילנר

**היו״ר י. שמיר:**
הנני מתכבד לפתוח את ישיבת הכנסת.

**מזכיר הכנסת נ. לורך:**
כבוד הנשיא!
(חברי הכנסת מקדמים בקימה את פני הנשיא)

**היו״ר י. שמיר:**
הנני מזמין את חבר־הכנסת מאיר וילנר לעלות על הבמה ולהצהיר הצהרת אמונים.

חבר־הכנסת וילנר, אקרא לפניך את הנוסח של הצהרת האמונים, ואתה תשיב: מתחייב אני. וזו לשון ההצהרה: הנני מתחייב לשמור אמונים למדינת ישראל ולמלא באמונה את תפקידי בכנסת.

**מאיר וילנר:**
מתחייב אני.

**היו״ר י. שמיר:**
תודה רבה. הנני מאחל לך עבודה פוריה בכנסת.

### ב. התייצבות הממשלה החדשה לפני הכנסת
### הודעת ראש הממשלה

**היו״ר י. שמיר:**
חברי הכנסת, על סדר־היום: הודעה על הרכבת הממשלה.

הבוקר קיבלתי מחבר־הכנסת מנחם בגין הודעה, וזו לשונה: ״ד׳ תמוז תשל״ז, 20 ביוני 1977. לכבוד כבוד יו״ר הכנסת מר יצחק שמיר, ירושלים. אדוני היושב־ראש, ביום כ״א בסיון תשל״ז, 7 ביוני 1977, הואיל כבוד נשיא המדינה להטיל עלי את התפקיד להרכיב ממשלה. הנני מתכבד להודיע לאדוני, על־פי סעיף 13(ב) לחוק־יסוד: הממשלה, כי מילאתי את התפקיד הזה ואציג את הממשלה, כחוק, על הורכבה וחלוקת התפקידים בתוכה, לפני הכנסת, ביום ד׳ תמוז תשל״ז, 20 ביוני 1977.

וזה הרכב הממשלה:

| | |
|---|---|
| מנחם בגין | — ראש הממשלה |
| שמחה ארליך | — שר האוצר |
| אהרן אבוחצירא | — שר הדתות |
| ד״ר יוסף בורג | — שר הפנים |
| משה דיין | — שר החוץ |
| יגאל הורביץ | — שר המסחר, התעשיה והתיירות |
| זבולון המר | — שר החינוך והתרבות |
| עזר ויצמן | — שר הבטחון |
| דוד לוי | — שר הקליטה |
| יצחק מודעי | — שר האנרגיה והתשתית |
| גדעון פת | — שר הבינוי |
| אליעזר שוסטק | — שר הבריאות |
| אריאל שרון | —שר החקלאות |

בתקופת מעבר קצרה יהיה ראש הממשלה אחראי למשרדי הרווחה, המשפטים, התחבורה והתקשורת. בכבוד רב, מ. בגין.״

בהתאם לסעיף 15 לחוק־יסוד: הממשלה, הנני מזמין את חבר־הכנסת מנחם בגין לעלות על הבמה ולהציג את הממשלה שהורכבה על־ידו.

**מנחם בגין (הליכוד):**
אישי נשיא המדינה, אדוני היושב־ראש, מורי ורבותי, חברי הכנסת. בהכרעה דמוקראטית שעליה גאוותנו החליט העם בישראל ביום 17 במאי על חילופי משמרות בממשל. מפלגה אשר זמן רב היתה מרכיבה את ההנהגה בהסתדרות הציונית ואת הממשלות במדינת ישראל היתה למפלגה השנייה בכנסת, ואילו גוף מדיני אשר שירת את האומה בסבלנות ומתוך נאמנות לכללי הדמוקראטיה כאופוזיציה פארלאמנטארית, היה למפלגה הראשונה ונקרא להרכיב ממשלה חדשה.

ביום ג׳, כ״א סיון תשל״ז, 7 ביוני 1977, הואיל נשיא המדינה, מכוח סמכותו ועל־פי המלצתן של סיעות בכנסת המייצגות רוב מכריע של חבריה, להטיל עלי את התפקיד להרכיב את הממשלה. היום באתי להציג את הממשלה, על הרכבה וחלוקת התפקידים בתוכה לפני הכנסת ולבקש בשבילה את אמונו של בית הנבחרים.

ציבור הבוחרים נתן בנו את אמונו, אך לא יירום לבנו. הננו יודעים כי המבחנים העיקריים הם לפנינו, ומאחר שהממשלה היא חדשה וכמוה מדיניותה הנני מבקש את הבית ואת האומה להעניק לה אשראי מוסרי לפחות לשנה הראשונה של כהונתה. לא ביום אחד נתקן עיוותים ונקדם את המדינה בשטח החברתי, הכלכלי והמדיני. עז רצוננו לעשות כן, ונעשה מאמץ עליון בעבודה קשה כדי להגשים את התכניות החיוביות אשר למען ביצוען קיבלנו את אמון העם. אבל לכך דרוש זמן. מקווה אני כי האשראי המוסרי יינתן לנו ונוכל בתנאי הסכמה לאומית לפעול ולהיטיב עם העם על כל שכבותיו.

אדוני היושב־ראש, רבותי חברי הכנסת, בהיכנסו לתפקידו הרם הביא נשיא ארצות־הברית מר קארטר מדבריו של הנביא מיכה לאמור: ״הגיד לך אדם מה טוב ומה השם דורש ממך כי אם עשות משפט ואהבת חסד והצנע לכת עם אלוהיך״. דברים אלה שימשו בעבר ותמיד יהיו נר לרגלינו. אולם מיכה המורשתי גם חזה על אחרית הימים. חזונו זה דומה להפליא, בהבדלים מסויימים, לחזונו של ישעיהו בן־אמוץ. כל אדם שוחר חירות, שלום וצדק, עד היום יפעם לבו בקראו את דברי הנצח ההם: ״וכיתתו חרבותיהם לאתים וחניתותיהם למזמרות לא ישאו גוי אל גוי חרב ולא ילמדון עוד מלחמה״. גם לאור החזון הזה נלך מתוך אמונה וידיעה כי זו אחת התרומות הכבירות של מחשבת ישראל לתרבות אנוש

וכי יבוא היום שבו תחדלנה מלחמות בין העמים וייעלם הנשק הקטלני ולשלום יהיה לרחוק ולקרוב.

ואף זאת נזכור: לאחר העלותו את החזון הכלל־אנושי אומר מיכה המורשתי כי כל העמים ילכו איש בשם אלוהיו, ואנחנו נלך בשם השם אלוהינו לעולם ועד. בזכות מורשת אבות זו של אלפי שנים הנני להודיע כי ממשלת ישראל לא תבקש משום אומה, קרובה או רחוקה, גדולה או קטנה, להכיר בזכותנו להתקיים. הזכות להתקיים, אדוני היושב־ראש? לא יעלה על דעתו של שום בריטי או צרפתי או בלגי או הולנדי, הונגרי או בולגרי, רוסי או אמריקאי לבקש בשביל עמו הכרה בזכותו להתקיים. קיומם הוא זכותם, והוא הדין ביש־ראל. אנו קיבלנו את זכותנו להתקיים מאלוהי אבותינו בעלות שחר תרבות האדם לפני קרוב לארבעת־אלפים שנה, ובעד הזכות הזאת, אשר קודשה בדם יהודים מדור לדור, שילמנו מחיר כמוהו לא נודע בתולדות העמים. עובדה זו בוודאי איננה מקטינה או מחלישה את זכותנו; נהפוך הוא. לכן הנני שב ומדגיש כי איננו מצפים שיבקשו בשבילנו כי תוכר זכותנו להתקיים בארץ אבותינו. דרושה הכרה אחרת בינינו ובין שכנינו, הכרה בריבונות ובצורך ההדדי בחיי שלום והבנה. להכרה הדדית זו אנו צופים. למענה נעשה כל מאמץ אפשרי.

ארץ־ישראל, ארץ חמדת אבות, ארצנו היחידה. דבקנו בה בכל הדורות. מעולם לא ניתקנו את הקשר עמה. התפללנו עליה, התגעגענו אליה, אהבנוה בכל לבנו ובכל נפשנו. לא שכחנוה אפילו יום אחד בלכתנו בגולה, ואת שמה נשאו אבותינו הקדושים על שפתותיהם בהיסחבם על־ידי אויב משמיד אכזר לכל המיתות המשו־נות. גלינו מעל אדמתה ושבנו אליה באמונה ובזכות ובהקרבה, בבנייה חלוצית מהוללת ובמלחמת השתחררות עצמית מפוארת. איש לא נתן לנו את חירותנו. כבשנוה בשארית כוחנו הלאומי בדור שבו הושמד שליש מעמנו ואיש לא בא לעזרתו.

על ארץ זו כתב לפני יותר משבעים שנה זאב ז׳בוטינסקי: ״אכן, הגרעין האמיתי של ייחודנו הלאומי הוא פרי טהור של ארץ־ישראל. לפני בואנו לארץ־ישראל לא היינו עם ולא היינו קיימים. על אדמת ארץ־ישראל נוצר, משברי עמים שונים, העם העברי. על אדמת ארץ־ישראל גדלנו, עליה היינו לאזרחים; ביצרנו את אמונת האל האחד נשמנו אל קירבנו את רוחות הארץ, ובהיאבקנו לעצמאות ולשלטון אפף אותנו אווירה והזין את גופנו הדגן שצמח על אדמתה. בארץ־ישראל התפתחו רעיונות נביאינו, ובארץ־ישראל הושמע לראשו־נה שיר השירים. כל אשר עברי בקירבנו ניתן לנו על־ידי ארץ־ישראל. כל השאר אשר בנו איננו עברי. יש־ראל וארץ־ישראל חד הם.״

אמנם כן, כפי שכתבנו בקווי היסוד למדיניות הממ־שלה: ״לעם היהודי זכות היסטורית נצחית לארץ־ישראל נחלת אבותינו, זכות שאינה ניתנת לעירעור.״

מורי ורבותי, חברי הכנסת, נשתדל להעמיק את הידידות בינינו ובין ארצות־הברית של אמריקה. זה יהיה יסוד מסד למדיניות הממשלה. לא רק רגשות עמוקים ואמונה בערכים של מוסר ודמוקראטיה משותפים לאמרי־קה ולישראל. מאחדת אותן, לפי הכרתנו, גם שותפות אינטרסים אמיתית ועמוקה. ישראל היא חלק בלתי־נפרד של העולם החפשי, אך העולם החפשי, הדמוקראטי, הצטמק מאוד בתקופה האחרונה. אפשר לדמותו לאי אשר על חופיו עולים גלים סוערים ומים זידוניים של טוטאליטאריות עכורה. סיסמה מפורסמת מן המאה ה־19, יש להמירה בימינו בקריאה: בני החורין בכל הארצות, התאחדו. על כולנו לעמוד יחד כדי להדוף את הסכנה ולקיים את חירות האדם.

נפעל למען חידוש הידידות בינינו ובין צרפת. היתה קיימת לא רק ידידות אלא אף ברית בין שתי ארצותינו. הנני קורא לנשיא צרפת ולממשלתה לחדש את היחסים ההם עם ישראל, כמובן על יסוד של הדדיות. יש לצרפת ידידים רבים בישראל ויש לישראל ידידים מצויינים בצרפת. משני עברי הים התיכון נושיט יד איש לרעהו ונעשה למען תחיית הידידות בין שני העמים.

אנו מעוניינים בנורמאליזאציה של היחסים בין יש־ראל לבין ברית־המועצות. שלוש תקופות היו ביחסים בין הציונות בארץ־ישראל ובין ברית־המועצות. מימי המהפכה הבולשביקית, במשך קרוב לשלושים שנה, היחסים היו של איבה יזומה על־ידי מוסקבה, שלא ניתנה לגישור. בשנות ה־40 האחרונות בא המיפנה הגדול. בהשפעת מלחמת השיחרור נגד השלטון הבריטי החלה מוסקבה לראות בשאיפה לחידוש המדינה היהודית שאי־פה של קידמה אנושית, וזכורים לכולנו נאומיהם של גרומיקו וצאראפקין על הצורך הדחוף בהקמת המדינה היהודית.

בשנות ה־50 שוב בא מיפנה לרעה, ומוסקבה הושיטה יד לאויבינו וציידה אותם בנשק קטלני בידעה היטב כי באחד הימים הוא יופנה נגד שארית הפליטה של העם היהודי, אשר את השמדתו ראו שליטיה במו עיניהם על אדמת ארצם ומחוצה לה.

בפרוץ מלחמת ששת־הימים ניתקה ברית־המועצות את היחסים הדיפלומאטיים עם ישראל. חידוש יחסים תקינים אלה תלוי, לפי טבע הדברים, ביוזמתה של מוס־קבה. אם תבוא יוזמה זו נתבע כי יושם קץ לרדיפות של היהדות והציונות, להסתה נגדן; כי ישוחררו כל אסירי־ציון ויינתן לכל יהודי ברחבי ברית־המועצות, שיבקש זאת, לעלות, לשוב לארץ־ישראל, או כפי שאומרים אחינו, דורשי־ציון בברית־המועצות: למולדת ההיסטו־רית של העם היהודי.

אדוני היושב־ראש, בראש דאגתנו מניעת מלחמה חדשה במזרח התיכון. הנני קורא למלך חוסיין, לנשיא סאדאת ולנשיא אסאד להיוועד עמדי, אם בבירותינו ואם על אדמה נייטראלית, אם בפומבי ואם מחוץ לזרקו־רי הפרסומת, כדי לדון על השכנת שלום־אמת בינינו וביניהם. דם רב, דם רב מדי, יהודי וערבי, נשפך באזור הזה. נשים קץ לשפיכות הדמים השנואה עלינו. בכנות וברצינות נשב ליד שולחן הדיונים. אם קריאה זו תיתקל בסירוב, נרשום לפנינו את הסרבנות הערבית. היא לא תהיה חדשה. חמישה ראשי־ממשלה שקדמוני — דוד בן־גוריון, משה שרת, לוי אשכול, זכרונם־לברכה, וייבדלו לחיים ארוכים הגברת גולדה מאיר ויצחק רבין — שבו וקראו לקיים פגישות כאלה, ולא היה מן הצד השני מענה, או שלילי היה. אך אנו לא נלאה מלהשמיע את הקריאה, לא לשם צורך תעמולתי אלא לשם הצרכים החיוניים של עמינו וארצותינו.

ועתה, רבותי חברי הכנסת, הפנייה אל עצמנו, אל בני עמנו. אני קורא לאזרחי ישראל שעזבו את הארץ — לשוב הביתה. בימים עברו אמרו שונאי ישראל כי היהודי נוהג לפי הכלל: מקום שם טוב לי — שם מולדתי.

לא בהם נתחשב, אך נוכיח לעצמנו כי עם חידוש העצמאות והחירות נוהג היהודי לפי כלל הפוך: מקום שם מולדתי, *שם טוב לי, אפילו קשה לי*. הממשלה תעשה כדי להקל על המשפחות השבות. לא נקרא לאנשים אלה בכינויי גנאי. עלבונות אינם פותרים שום בעיה. נאמר להם בפשטות: עת לשוב הביתה.

אנו קוראים לבני הדור הצעיר, במולדת ובכל תפוצות הגולה, לקום, לעלות ולהתנחל. בואו ממערב וממזרח, מצפון ומדרום כדי לבנות יחד את ארץ־ישראל. יש בארץ־ישראל מקום למיליונים שבי־ציון. איננו רוצים לנשל ולא ננשל שום תושב ערבי מעל אדמתו. יהודים וערבים, דרוזים וצ׳רקסים יכולים לחיות יחדיו בארץ הזאת, והם צריכים לחיות יחד בשלום, בכבוד הדדי, בשיווי זכויות, בחירות ובקידמה כלכלית־חברתית.

רבותי חברי הכנסת, תכנית החקיקה של הממשלה למושב הקצר הזה ולמושב החורף של הכנסת תכיל בין השאר: חוק ביטוח בריאות ממלכתי לכול; חוק בוררות ממלכתית שיפוטית בשירותים החיוניים לציבור ולמדינה; חוק שכר מינימום; חוק פנסיה, על־פי התפילה המקודשת לישראל: "אל תשליכנו לעת זיקנה, ככלות כוחנו אל תעזבנו"; חוק זכאות לשיכון.

כמו כן, אם יהיה הכרח בכך, נגיש הצעות חוקים שמטרתן תהיה לעקור פשעים אלימים. על כולנו לעשות מאמץ כדי לשוב למסורת הנשגבה של העם היהודי בתפוצות וביישוב הארץ־ישראלי. בני העם היהודי לא ידעו פשעים מסוג מסויים נגד איש או אשה או נגד עצמם. עלינו לבנות ארץ־ישראל יפה, אבל עלינו גם לדאוג שיהיה לנו עם ישראל יפה, ישר, טהור, הנוהג כבוד ביחסי אנוש ומקיים חוק וסדר אזרחי, המשמש מופת טוב לזולתו.

לא מעטים הם האזרחים שחטאו בעבירות כלכליות, אם משום הדראקוניות של חוקי הגבלה מסויימים ואם מסיבות אחרות. הממשלה תשקול אפשרות של מתיחת קו מעל העבר, של פתיחת דף חדש גם בשטח זה. עינינו צופיות לעתיד. המדינה תכבד את האזרח והאזרח יכבד את חוקיה.

נחנך כולנו את הדור הצעיר על הערכים האנושיים והיהודיים שנפשו של ישראל דבקה בהם מדור לדור: אהבת האדם, אהבת החירות והצדק, אהבת המולדת. יש לנו דור צעיר נפלא, רציני, מסור ונאמן. ראינוהו במבחנים. הוא עמד בכולם בכבוד ובמסירות. כל דאגתנו, כל אהבתנו, נתונות לו, ואנו מקווים כי בבוא היום, בעזרת־השם, נמסור לידי הדור הצעיר ארץ ומדינה שתהיה עליה גאוותם של כל בני עמנו וגם של כל בני־החורין.

אדוני היושב־ראש, במבנה הממשלה יש בכוונתנו לערוך חידושים למען חסכון ויעילות. נבטל משרדים ונאחד משרדים. לדוגמה: נבטל את משרד המשטרה, שאין כמוהו בשום מדינה דמוקראטית, ונעביר את שטחי פעולתו של משרד זה למשרד הפנים; נאחד את משרד התיירות עם משרד המסחר והתעשיה ויהיה לנו משרד אחד לענייני תעשיה, מסחר ותיירות; נקים משרד חדש שייקרא "המשרד לרווחה", אשר בתחומו יהיו שטחי הפעולה של משרד הסעד ושל משרד העבודה, ובכללם המוסד לביטוח לאומי; בעתיד הקרוב נשמור על קיומו של משרד הבריאות, אך אם יחול שינוי בהרכב הממשלה ויידרש איחודו של משרד זה עם משרד הרווחה, נשקול את האפשרות הזאת במגמה חיובית; נעביר לתחומי פעילותו ואחריותו של שר השיכון, שייקרא מעתה "שר הבינוי", שטחי פעולה המצויים כיום בתחומי משרד העבודה והקשורים בבינוי; נאחד את משרד התחבורה עם משרד התקשורת ויהיה לנו משרד אחד לתחבורה ולתקשורת; נקים משרד חדש לאנרגיה ותשתית, שתחומי פעולתו יכללו, בין השאר, נושאים הקשורים באנרגיה והמצויים כיום בתחומי משרד האוצר ומשרד המסחר והתעשיה, ונושאי תשתית המצויים במשרדי ממשלה אחרים, כגון רשות האנרגיה, חברת החשמל, מינהל הדלק, הוועדה לאנרגיה אטומית, המועצה למחקר ופיתוח.

הבאתי דוגמאות מספר לשינויים שאנו מתכוונים לערוך במבנה הממשלה ומשרדיה, ובהקדם תביא הממשלה לאישור הכנסת, כנדרש בחוק, את החלטותיה ליישום השינויים במבנה הממשלה ומשרדיה.

ועתה, אדוני היושב־ראש, הריני מתכבד להציג לפני הכנסת את הרכב הממשלה, והוא: מנחם בגין — ראש הממשלה, שמחה ארליך — שר האוצר, אהרן אבוחצירא — שר הדתות, יוסף בורג — שר הפנים ושר המשטרה, משה דיין — שר החוץ, יגאל הורביץ — שר המסחר והתעשיה ושר התיירות, זבולון המר — שר החינוך והתרבות, עזר ויצמן — שר הבטחון, דוד לוי — השר לקליטת העלייה, יצחק מודעי — שר האנרגיה והתשתית, גדעון פת — שר הבינוי, אליעזר שוסטק — שר הבריאות, אריאל שרון — שר החקלאות.

כפי שהנכם רואים, חברי הכנסת הנכבדים, לא הבאתי ברשימה שרים הממונים על משרד המשפטים, על משרד הסעד ומשרד העבודה, שייכללו במשרד הרווחה החדש משיוקם, ועל משרד התחבורה ומשרד התקשורת, שיאוגדו כאמור למשרד אחד. בתפקידי השרים הללו ישא לעת הזאת ראש הממשלה. עשינו כן כדי להשאיר אפשרות להצטרפותה של התנועה הדמוקרטית לשינוי לממשלה. בגלל חשיבותם של משרדים אלה ולמען יעילות הממשלה לא נוכל להשאיר את המצב הזה אלא בין ארבעה עד חמישה שבועות. אנו רוצים לקוות כי עד אז יחודש המשא־ומתן בין דוברי הממשלה לבין נציגי ד"ש והיא תצטרף לממשלה ושליחיה יקבלו לידיהם את המשרדים האלה.

ועתה קווי־היסוד של מדיניות הממשלה, שהצגתם נדרשת על־פי החוק: א) הכרת אחדות הגורל ושותפות המאבק לקיומו של העם היהודי בארץ־ישראל ובתפוצות הגולה. ב) לעם היהודי זכות היסטורית נצחית לארץ־ישראל, נחלת אבותינו, שאינה ניתנת לעירעור. ג) הממשלה תתכנן, תקים ותעודד התנחלויות כפריות ועירוניות על אדמת המולדת. ד) הממשלה תעמיד את עידוד העלייה בראש תפקידי האומה. ה) הממשלה תעמיד את שאיפת השלום בראש דאגתה ותחתור באופן פעיל ובהתמדה להשגת שלום־קבע באזור. ו) הממשלה תזמין את שכנותיה של ישראל, כולן, וכל אחת מהן, במישרין או באמצעות מדינה ידידותית, לנהל משא־ומתן ישיר למען חתימת חוזי־שלום אתן, ללא תנאים מוקדמים מצד כלשהו וללא נוסחת פתרון שהומצאה מבחוץ. כל צד יהיה חפשי, על־פי שיקולו, להעלות כל הצעה וכל נושא יהיה נתון למשא־ומתן. ז) הממשלה מודיעה על נכונותה להשתתף בוועידת ז׳נבה, משתוזמן על־ידי ארצות־הברית וברית־המועצות על יסוד החלטות 242 ו־338. ח) לקראת ועידת ז׳נבה ומשא־ומתן ישיר מודיעה הממשלה על נכונותה של ישראל לנהל את

— התייצבות הממשלה החדשה לפני הכנסת (בגין, ביטון, אלון, אלוני); מסמכים שהונחו על שולחן הכנסת (י. שמיר, לורך); התייצבות הממשלה החדשה לפני הכנסת (דיון) (י. שמיר, פרס) —

המשא־ומתן כדי להשיג שלום־אמת חוזי ומעשי, שיביא לנורמאליזאציה של החיים באזור. ט) באין חוזי־שלום יחייבו את הצדדים ההסכמים שנחתמו ביניהם על־ידי הממשלות הקודמות. י) הכנסת הסמיכה את הממשלה, בחוק, להחיל בצו את המשפט, השיפוט והמינהל של המדינה על כל שטח של ארץ־ישראל שייקבע בצו; סמכות חוקית ופארלאמנטארית זו היא בשיקולה של הממשלה; היא לא תופעל בעוד מתנהל משא־ומתן על חוזי־שלום בין ישראל ובין שכנותיה. הדבר יהיה קשור בבחירת העיתוי המתאים, בשיקול המדיני של הממשלה, בדיון מיוחד בכנסת ובאישורה. יא) שיוויי זכויות לכל האזרחים והתושבים, ללא הבדל דת, גזע, לאום, מין ועדה. יב) הממשלה תבטיח את חופש הפרט וזירוזיותיו, את עידוד היזמה החפשית ושוויון האפשרויות ואת קידומו ורווחתו של הפרט. יג) מערכה מתמדת לשיבת־ציון של כל דורשי־ציון מברית־המועצות ולהצלת יהדות סוריה ושאר מדינות ערב. יד) ריסון האינפלאציה, ייצוב המטבע, הבטחת רמת חיים הוגנת לכל תושבי המדינה. טו) פעולה למען ביטול העוני והושטת עזרה למשפחות ברוכות ילדים, במיוחד בדיור ובחינוך.

**צ'רלי ביטון** (חזית דמוקרטית לשלום ולשוויון):
איך, על־ידי מינויו של חבר־הכנסת דוד לוי ?

**מנחם בגין** (הליכוד):
טז) מאמץ מתמיד לריבוי השקעות הון מחוץ־לארץ לחידוש הצמיחה הכלכלית; ייעשה מאמץ מיוחד למען בנייה להשכרה. יז) הממשלה תשקוד על הבטחת תעסוקה, חדוות היצירה ומוסר העבודה. יח) הממשלה תעודד ותמריץ העלאת הפריון והתפוקה במאמץ משולב לגידול מהיר של התוצר הלאומי הגלמי ולהגדלה מתמדת של היקף היצוא. יט) הממשלה תפעל לשיפור יחסי העבודה ולצימצום הסיכסוכים במשק, לרבות חקיקת בוררות חובה בשירותים החיוניים. כ) הממשלה תפעל לעידוד ולהרחבה של החקלאות וההתיישבות על כל סוגיה וגוניה. כא) נקיטת אמצעים למניעת הירידה, החזרת אזרחים, שעזבו את הארץ, למולדת והגדלת העלייה ממזרח וממערב גם יחד. כב) כיבוד החוק ועקירת הפשע והאלימות. כג) הנהגת יום לימודים ארוך והשתתת החינוך על ערכי יהדות וציונות, על אהבת ישראל ואהבת המולדת. כד) הממשלה תבטיח חופש מצפון ודת לכל אזרח, תבטיח צרכי הדת הציבוריים באמצעי המדינה ותבטיח חינוך דתי לכל הילדים שהוריהם רוצים בכך. כה) יישמר הסטאטוס־קוו בענייני הדת. כו) הממשלה תכבד את ההסכמים הבין־לאומיים שנחתמו על־ידי הממשלות הקודמות.

**יגאל אלון** (המערך):
חה, חה, חה.

(ק ר י א ה : לעג לרש !)

**שולמית אלוני** (תנועה לזכויות האזרח):
אדוני קרא את ההסכם הקואליציוני ?

**מנחם בגין** (הליכוד):
הכל יתברר בדיון.

**שולמית אלוני** (תנועה לזכויות האזרח):
בעזרת־השם, כמובן.

**מנחם בגין** (הליכוד):
אדוני היושב־ראש, הצגתי את הממשלה והבאתי לידיעת הכנסת ואישורה את קווי־היסוד של מדיניותה, כחוק. ועתה הנני מתכבד לבקש מאת הכנסת להביע אמונה בממשלה.

## ג. מסמכים שהונחו על שולחן הכנסת

**היו"ר י. שמיר:**
נשמע כעת הודעה על המסמכים שהונחו על שולחן הכנסת.

**מזכיר הכנסת נ. לורך:**
ברשות יושב־ראש הכנסת, הנני מתכבד להודיע כי הונחו היום על שולחן הכנסת:

1. הסכם קואליציוני בין הסיעות הליכוד — (גח"ל —גוש חירות־ליברלים, לע"ם ואחדות), המפלגה הדתית הלאומית ויהדות התורה — אגודת ישראל.

2. קווי־היסוד של מדיניות הממשלה.

כן הונח על שולחן הכנסת דין־וחשבון על פעולותיהן של רשויות מים בשנת 1975/76, מטעם שר החקלאות.